

Siseaudiitori aruanne

Arvamus sisekontrollisüsteemi rakendamise ja selle tulemuslikkuse kohta Majandus- ja Kommunikatsiooniministeriumis

Minister tagab oma valitsemisalas sisekontrolli süsteemi rakendamise¹ ning vastutab sisekontrolli süsteemi rakendamise ja selle tulemuslikkuse eest².

Ministeriumi peamised tegevusvaldkonnad on:

- Ettevõtlus ja innovatsioon: Ettevõtluse ja innovatsiooni edendamine, turismipoliitika, väliskaubandus, reaalmajandus, ettevõtjate ja tarbijate huvide kaitsmine.
- Planeeringud ja maapoliitika: ruumiline planeerimine ja riigi maakasutuspoliitika.
- Töö ja võrdsed võimalused: tööelupoliitika, võrdsed võimalused ning töösuhete ja töökeskkonna kujundamine.

Ministeriumi tegevusvaldkondi toetavad üldjuhtimine ja tugiteenused.

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeriumi valitsemisala asutused on seisuga 01.01.2025:

- Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet
- Tööinspeksioon
- Maa- ja Ruumiamet

Avalik-õiguslikest organisatsioonidest kuulub Majandus- ja Kommunikatsiooniministeriumi valitsemisalasse Eesti Töötukassa.

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeriumi haldusalasse kuulub Riikliku Lepitaja Kantselei ning soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise volinik.

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeriumi valitsemisalas täidab siseaudiitori kutsetegevuse ülesandeid ministeriumi siseauditi osakond, va Eesti Töötukassa, kellel on oma siseauditi üksus.

Perioodil 2023-2025 on toimunud olulised struktuursed muudatused, mille tagajärjel on muutunud ministeriumi vastutusvaldkonnad:

- Peaministri 19.04.2023. a korralduse nr 25 kohaselt ei kuulu Majandus- ja Kommunikatsiooniministeriumi alla enam transpordi, energeetika, elamuehitus ja postside valdkonnad ning lisandusid töö ja võrdsete võimaluste valdkonnad.
- Peaministri 12.08.2024. a korralduse nr 88 ja peaministri 15.08.2024. a korralduse nr 92 kohaselt ei kuulu Majandus- ja Kommunikatsiooniministeriumi alla enam digi-, side- ja küberturvalisuse valdkonnad ning lisandus ruumilise planeerimise ja riigi maakasutuse valdkonnad.

Siseauditi juhi ülesanne on anda arvamus sisekontrollisüsteemi rakendamise ja selle tulemuslikkuse kohta organisatsioonis. Siseauditi üksuse tööplaani koostamisel ja täitmisel juhendatakse siseauditeerimise standarditest ja õigusaktidest.

Arvamusega seotud ajaperiood: 01.01-31.12.2024.

---

¹ Vabariigi Valitsuse seadus § 49 lg 1 p 13¹

² Vabariigi Valitsuse seadus § 92¹ lg 2

Arvamuse ulatus: Arvamuse andmisel tuginen ministeeriumi ja valitsemisala üksuste aastatel 2022 kuni 2024 korraldatud siseauditite ja nõuandvate tööde tulemustele. Auditite nimekiri on välja toodud käesoleva arvamuse lisas 1. Samuti on arvamuse andmisel võetud arvesse sama perioodi Riigikontrolli, Rahandusministeeriumi finantskontrolli osakonna audititeid ning Transpordiameti kvaliteedisüsteemi siseaudititeid ja sertifitseerimisaudititeid. Siseauditi juhina olen seisukohal, et läbiviidud toimingud on piisavad, et tagada käesoleva aruande raames antud arvamust toetava tõendusmaterjali olemasolu, mis annab piisava aluse riigiraamatupidamiskohustuslase sisekontrollisüsteemi rakendamise ja selle tulemuslikkuse kohta arvamuse avaldamiseks.

Arvamuse ulatusega seotud piirangud: Ministeeriumi siseauditi juhina avaldan arvamust piiratud ulatuses, mis on kaetud audititega perioodil 2022-2024. Auditeerimata valdkondade sisekontrollisüsteemi rakendamise ja nende tulemuslikkuse kohta arvamust ei avalda.

Arvamuse andmisega seotud kaalutlused, sealhulgas tuginemine teiste tööle: Arvamuse andmisel tugineti Riigikontrolli ja Rahandusministeeriumi finantskontrolli osakonna audititele ajavahemikul 2022-2024. Nende auditite nimekiri on välja toodud käesoleva arvamuse lisas 1.

Sisekontrollisüsteemi hindamisel aluseks võetud põhimõtted: Ministeeriumi sisekontrollisüsteemi rakendamise ja selle tulemuslikkuse hindamisel lähtusime Vabariigi Valitsuse seaduses³ sätestatud sisekontrollisüsteemi põhimõtetest ning rahvusvaheliselt heaks kiidetud sisekontrollisüsteemi raamistikust⁴. Hindamiskriteeriumid on välja toodud käesoleva arvamuse lisas 2.

Arvamuse andmise alusena kasutatud hindamiskriteeriumid on heaks kiidetud: Hindamiskriteeriumid on asutuse juhi ja tegevjuhtkonnaga läbi arutatud ning ministri poolt heaks kiidetud.

Siseauditi juhina olen seisukohal, et läbiviidud toimingutega on tagatud piisav tõendusmaterjal järgmise arvamuse avaldamiseks:

Piiratud kindlustunnet väljendav arvamus:

Läbiviidud tööde põhjal, mida on kirjeldatud käesolevas aruandes, ei tuvastanud ma asjaolusid, mis viitaksid, et sisekontrollisüsteem ettevõtluskeskkonna, töösuhete ja töökeskkonna, võrdsete võimaluste, ruumilise planeerimise ja maakasutuspoliitika ning organisatsiooni arendamise valdkondades ei ole tulemuslik, välja arvatud nende valdkondade lõikes esitatud tähelepanekud ja ettepanekud, millises osas on sisekontrollisüsteem parandamist vajav.

Parendamist vajavad valdkonnad on:

- Konkurentsivõimelise ettevõtlus- ja tarbimiskeskonna tagamine
- Tööelupoliitika ja võrdsed võimalused
- Ruumiline planeerimine ja maakasutuspoliitika
- Ettevõtluse ja innovatsiooni edendamine
- Üldjuhtimine ja tugiteenused

Kinnitan, et minu esitatud andmed on õiged ja täielikud.

---

³ Vabariigi Valitsuse seadus § 92¹ lg 1

⁴ The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission – Coso mudel

/allkirjastatud digitaalselt/

Meeli Õismaa

Siseauditi osakonna juhataja

/allkirjastatud digitaalselt/

Õie Soovik

CGAP, avaliku sektori üksuse siseaudiitor

Lisa 1 Arvamuse aluseks olevate tööde nimekiri

Aasta	Auditi/nõuandva töö nimi
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi tööd	
2022	Infosüsteemide kolmeastmelise etalonturbe meetmete süsteemi (ISKE) rakendamise vastavusauditi lõpparuanne MKMis
2022	Infosüsteemide kolmeastmelise etalonturbe meetmete süsteemi (ISKE) rakendamise vastavusauditi lõpparuanne Transpordiametis
2022	Riigi Infosüsteemi Ameti hangete korraldus ja varade haldus
2022	Kohalike teede toetused
2023	Avaliku reisijateveo toetus raudteel
2023	Programmi ACCELERATE ESTONIA juhtimine
2023	Riigi Info- ja Kommunikatsioonitehnoloogia Keskuse majandustehingud
2024	Sõidukite kasutamine Tööinspeksioonis ning Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametis
Rahandusministeeriumi auditid	
2022	Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse kui rakendusüksuse juhtimis- ja kontrollisüsteemi audit
2022	Ühtekuuluvusfondi projekti 2014-2020.6.01.19-0493 "Korterelamu rekonstrueerimine aadressil Pärnu mnt 37, Sindi" projektiaudit
2022	Taaskäivitamisrahastu REACT-EU ERDF Fondi projekti nr 2014-2020.15.03.21-0114 "Korteriühistu Rapla Metsapargi 6" projektiaudit
2022	Ühtekuuluvusfondi projekti 2014-2020.10.01.18-0046 "Riigitee nr 11 Tallinna ringtee Luige-Saku lõigu rekonstrueerimine" projektiaudit
2022	Euroopa Regionaalarengu Fondi projekti 2014-2020.4.02.16-0049 "Startup Estonia 2016" projektiaudit
2022	Ühtekuuluvusfondi projekti 2014-2020.10.01.003.01.15-0020 "Tallinna lennujaama lennuliiklusala keskkonnaseisundi parendamine ja lennuohutuse suurendamine" projektiaudit
2022	Ühtekuuluvusfondi projekti 2014-2020.10.02.18-0059 "Tapa-Narva raudtee rekonstrueerimine" projektiaudit
2023	Ühtekuuluvusfondi projekti 2014-2020.6.01.19-0493 "Korterelamu rekonstrueerimine aadressil Pärnu mnt 37, Sindi" projektiaudit
2023	Euroopa Regionaalarengu fondi projekti 2014-2020.5.01.16-0188 "Turismiinfo juhtimine" projektiaudit
2023	Ühtekuuluvusfondi projekti 2014-2020.6.01.20-0602 "Korterelamu rekonstrueerimine aadressil Reinu tee 19A, Viljandi" projektiaudit

2023	Ühtekuuluvusfondi projekti 2014-2020.10.01.20-0052 "Riigitee nr 11 Tallinna ringtee Kanama-Valingu lõigu rekonstrueerimine" projektiaudit
2023	Ühtekuuluvusfondi projekti 2014-2020.10.02.17-0056 "Tallinn-Keila-Paldiski ja Keila-Riisipere (Turba) liiklusjuhtimissüsteemi rekonstrueerimine" projektiaudit
2023	Euroopa Sotsiaalfondi projekti 2014-2020.3.01.001.01.15-0004 "Tööturuteenuste osutamine töövõimereformi sihtrühmale" projektiaudit
2023	Ühtekuuluvusfondi projekti 2014-2020.10.01.20-0051 "Riigitee nr 2 Tallinn-Tartu-Võru-Luhamaa Võõbu-Mäo teelõigu ehitus" projektiaudit
2023	Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse kui Norra finantsmehhanismi rakendusüksuse juhtimis- ja kontrollisüsteemi audit
2024	Ettevõtluse ja Innovatsiooni SA kui rakendusüksuse juhtimis- ja kontrollisüsteemide audit: Meetme tegevused 2014-2020.6.1.1 ja 2014-2020.15.3.3
2024	Norra finantsmehhanism - Projekti nr 2014-2021.1.02.21-0140 "Estiko Plastari tootmise moderniseerimine ja ressursisäästliku vaakumkoti väljaarendamine" projektiaudit
2024	Ettevõtluse ja Innovatsiooni SA kui rakendusüksuse juhtimis- ja kontrollisüsteemide audit: Ettevõtlustoetuste valdkond
2024	Euroopa Regionaalarengu Fondi projekti 2014-2020.5.02.16-0001 "Laenud ja käendused" projektiaudit
2024	Regionaalarengu fondi projekti 2021-2027.1.03.23-0088 "Rahastamisvahendite pakkumine ettevõtetele 2021-2027" projektiaudit
2024	Norra finantsmehhanism - Projekti nr 2014-2021.1.05.20-0007 "Soolise võrdõiguslikkuse virtuaalse kompetentsikeskuse loomine" projektiaudit
2024	Euroopa Sotsiaalfondi REACT-EU projekti 2014-2020.16.01.21-0006 "Tööturuteenuste osutamine COVID-19 kriisi mõjude leevendamiseks" projektiaudit
2024	SmartCap AS juhtimis- ja kontrollisüsteemi audit
Riigikontrolli auditid	
2022	Andmekogude juurdepääsu haldus
2022	Ehitusmaavaradega varustamise kindlus
2022	Euroopa Liidu toetuste kasutamise riskid ja õppetunnid
2022	Kohalike teede ehitus- ja remonditööde kvaliteedi tagamine
2022	Omavalitsuste rahastamine toetusfondist
2022	Riigi 2021. aasta raamatupidamise aastaaruande õigsus ja tehingute seaduslikkus
2022	Riigi kaitsetegevuse kava täitmise valmisolek (aruande kokkuvõte)
2022	Riigiteede rahastamise jätkusuutlikkus

2023	Vastutustundlik ja teadlik laenamine ning tarbijakaitse pangaväliste krediidiandjate tarbimislaenude puhul
2023	Riigi 2022. aasta raamatupidamise aastaaruande õigsus ja tehingute seaduslikkus
2023	Ülevaade riikliku lennuettevõtte Nordica tegevusest
2023	Töövõime vähenemise ennetamine
2023	Serveri- ja kontoriruumide turvalisus
2023	Elektriga varustamise kindlus Eestis
2024	Riigi 2023. aasta raamatupidamise aastaaruande õigsus ja tehingute seaduslikkus
2024	Eesti riigi valimisolek võtta rahuajal vastu liitlaste sõjalisi üksusi
2024	Eesti seisukohtade ettevalmistamine Euroopa Liidu õigusloomes
2024	Elu- ja ärisündmusteenuste arendamine
2024	Ülevaade Ettevõtluse ja Innovatsiooni SA koroonakriisimeetmete hetkeolukorrast

Lisa 2 Hindamiskriteeriumid

Hinnangu skaala	Selgitus
Mõjus	Hinnatud sisekontrollimeetmed on adekvaatsed, sobivad ja mõjusad andmaks põhjendatud kindlustunde, et riskid on juhitud ning eesmärgid saavutatakse.
Parandamist vajav	Välja on toodud üksikud konkreetsed kontrollinõrkused. Üldiselt on aga hinnatud sisekontrollimeetmed adekvaatsed, sobivad ja mõjusad andmaks põhjendatud kindlustunde, et riskid on juhitud ja eesmärgid saavutatakse.
Oluliselt parandamist vajav	Välja on toodud mitmed konkreetsed kontrollinõrkused. Hinnatud sisekontrollimeetmed ei taga põhjendatud kindlustunnet, et riskid on juhitud ja eesmärgid saavutatakse.
Mitterahuldav	Hinnatud sisekontrollimeetmed ei ole adekvaatsed, sobivad ja mõjusad, et tagada põhjendatud kindlustunne, et riskid on juhitud ja eesmärgid saavutatakse.